

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobcu **JUDr. P. K.**, bytom B., proti žalovanej **Sociálnej poisťovni - ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 28203/2011 zo dňa 30. marca 2011, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/102/2011-52 zo dňa 28. júna 2013, takto, jednomyselne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4S/102/2011-52 zo dňa 28. júna 2013, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobcu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne - ústredie č. 28203/2011 zo dňa 30. marca 2011, ktorým žalovaná potvrdila prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 714-0210000200-GC09/10 zo dňa 23. septembra 2010, ktorým rozhodla, že samostatne zárobkovo činné osobe – žalobcovi ku dňu 29. februára 2008 povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie nezaniká.

V odôvodnení svojho rozhodnutia krajský súd uviedol, že existencia oprávnenia advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti je podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu, a má za následok, že advokát musí byť považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu na účely zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b/ a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení. Vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava obsiahnutá v zákone o advokácii, ktorý upravuje formu, akou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Advokát aj ako konateľ obchodnej spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby je zapísaný v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou, je naďalej podľa § 15 zákona o advokácii oprávnený poskytovať právne služby samostatne, aj keď nositeľom tohto oprávnenia je obchodná spoločnosť. Táto spoločnosť ako právnická osoba, za ktorú koná advokát ako konateľ je naďalej nositeľom oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb a disponuje aj oprávnením na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení. Zmena formy výkonu advokácie je vo vzťahu k postaveniu advokáta ako SZČO podľa zákona o sociálnom poistení právne bezvýznamná, keďže výkon advokácie sa viaže s osobou advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti bez ohľadu na to, v akej forme vykonáva advokáciu. Pri tomto rozhodovaní vychádzal krajský súd aj z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR (napr. 9Sžso/49/2009 a 7Sžso/44/2010, 9Sžso/7/2012) ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu SR č. I. ÚS 290/2010-8.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie zo dňa 2. septembra 2013 dôvodiac, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uvádza, že posúdenie krajského súdu sa sústreďuje na čisto formálnu stránku zápisu advokáta do zoznamu advokátov vedeného Slovenskou advokátskou komorou, resp. vyčiarknutia z tohto zoznamu. Fyzická osoba zapísaná v zozname advokátov SAK by totiž mohla byť považovaná za samostatne zárobkovo činnú osobu len vtedy, keby neexistovali žiadne právne prekážky pre výkon činnosti, na ktorú zápis v zozname advokátov SAK normálne oprávňuje (t.j. výkon advokácie). Uvedený zákon však uvádza dva typy prekážok pre výkon advokácie fyzickou osobou zapísanou v zozname advokátov SAK: (1) pozastavenie

výkonu advokácie a (2) postavenie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným. Tieto prekážky sú namierené proti materiálnej stránke výkonu advokácie a nie proti jej formálnej stránke, t.j. pri existencii ktorejkoľvek z prekážok fyzická osoba zapísaná v zozname advokátov SAK nesmie vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť, na ktorú by inak zápis do zoznamu advokátov SAK oprávňoval. Ďalej žalobca poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. marca 2010, sp. zn. 1Sžso/7/2009, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil identické názory ako žalobca. Navrhuje preto odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalovaná sa vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 11. septembra 2013 naďalej pridrižiava svojho stanoviska, ktoré uviedla vo svojom rozhodnutí a vo vyjadrení k žalobe zo dňa 14. júla 2011. Poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžso/27/2010, ktorý bol v rámci zabezpečenia jednotného výkladu zákonov v súlade s § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2012 pod číslom 66. S odvolaním na vyššie publikované rozhodnutie je jej právny názor v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR. Navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania a v medziach žaloby bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o tom, či žalobcovi zaniklo povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie ku dňu 29. februára 2008.

Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobca bol zapísaný do zoznamu advokátov, vedeného Slovenskou advokátskou komorou, dňom 1. júla 2001. Dňom 23. februára 2008 sa stal jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti Advokátska kancelária JUDr. P. K., s.r.o. Napadnutým rozhodnutím žalovanej č. 28203/2011 zo dňa 30. marca 2011 bolo potvrdené prvostupňové rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava č. 714-0210000200-GC09/10 zo dňa 23. septembra 2010, ktorým rozhodla, že SZČO – žalobcovi ku dňu 29. februára 2008 povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie nezaniká.

Námietky, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu, boli v zásade zhodné s námietkami, ktoré žalobca uplatňoval už v konaní na súde prvého stupňa. Podľa názoru najvyššieho súdu sa už žalovaná a následne aj súd prvého stupňa s týmito námietkami žalobcu vysporiadali, pričom odvolací súd už vyslovenú argumentáciu považuje za relevantnú, výstižnú a dostatočnú, a preto v zmysle § 219 ods. 2 OSP najvyšší súd ako súd odvolací môže len skonštatovať správnosť dôvodov rozsudku krajského súdu. Žalovaná ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobca, ktorý od 01.03.2008 vykonáva len činnosť advokáta ako jediný spoločník a zároveň konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii, je naďalej SZČO, pričom bolo dostatočne zrozumiteľne a jasne ozrejmene, že v danom prípade neboli splnené podmienky zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia podľa § 21 zákona o sociálnom poistení.

Odvolací súd v tejto veci poukazuje v súlade s § 250ja ods. 7 OSP na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/7/2012, ktorého text uvádza v tomto odôvodnení.

Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa, že § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Ustanovenie § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spoločnosti s ručením obmedzeným. Účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu jeho oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu existencia oprávnenia advokáta na výkon advokátskej činnosti, podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (ďalej len „SAK“) až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu alebo nedošlo k pozastaveniu výkonu advokácie podľa § 8 zákona o advokácii má za následok, že musí byť považovaný za SZČO na účely zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b/ a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b/ a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, *upravujúca iba formu, ktorou môže advokát advokáciu vykonávať*, lebo základným predpokladom výkonu

advokácie je výkon takej činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie.

Zákonodarca rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch zveril do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne (§ 178 ods. 1 písm. a/ bod 1 zákona o sociálnom poistení). Vzhľadom na uvedené je irelevantné potvrdenie SAK o zániku oprávnenia žalobcu vykonávať advokáciu samostatne ako fyzická osoba.

Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu. Nositeľom tohto oprávnenia je advokát ako fyzická osoba. Žalobcovi oprávnenie na vykonávanie činnosti ako také nezaniklo, je len osobitným zákonom limitovaný v tom, že túto činnosť nemôže súčasne vykonávať samostatne, keď si sám zvolil, že advokátske služby bude poskytovať prostredníctvom s.r.o. Oprávnenie na vykonávanie advokácie je viazané na fyzickú osobu a nezaniká ani v prípade, že advokátsku činnosť realizuje prostredníctvom obchodnej spoločnosti, v dôsledku čoho v danom prípade nenastali zákonom taxatívne vymedzené skutočnosti (§ 21 zákona o sociálnom poistení) rozhodujúce pre zánik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia u žalobcu ako SZČO. Žalobcovi po celý čas status advokáta zostáva, svoje profesijné označenie je povinný podľa zákona o advokácii používať aj v prípade, že právne služby poskytuje prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a až k nemu, následne, pripája meno združenia alebo obchodné meno spoločnosti. Účasť advokáta v spoločnosti s ručením obmedzeným je viazaná na existenciu oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti, a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti advokáta.

Právny názor krajského i odvolacieho súdu je v súlade s právnym názorom najvyššieho súdu, vysloveným v rozsudku sp. zn. 4Sžso/42/2013 zo dňa 20. augusta 2014, v rozsudku sp. zn. 9Sžso/7/2012 zo dňa 24. apríla 2013 a v rozsudku sp. zn. 7Sžso/27/2010 zo dňa 1. júla 2011, ktorý bol v rámci zabezpečenia jednotného výkladu zákonov v súlade s § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. publikovaný v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2012 pod č. 66.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd rozhodnutie žalovanej, že poistenie žalobcu ako SZČO ku dňu 29. februára 2008 nezaniklo, považoval za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaná nárok na náhradu trov konania nemá.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. októbra 2014

JUDr. Zuzana Ďurišová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská